

Maylen Nymo (tv) er vernepleier og foreløpig i full jobb. Tove Konradsen fra personaltjenesten i Trondheim kommune følger opp prosjektet og lover at alle gravide skal få en individuell oppfølgingsplan.

Gravid og fortsatt i jobb

Kunnskap, oppfølging og tilrettelegging gjennom individuell plan skal redusere sykefraværet blant gravide ansatte innen helse og velferdstjenesten i Trondheim.

Utarbeidet av Idébanken – inkluderende arbeidsliv
Tekst og foto: Anne-Lise Aakervik
Publisert: Desember 2007

– Vi ser at gravide arbeidstagere i gjennomsnitt sykemeldes i uke 23. Vi ønsker med prosjektet vårt å øke tilstedeværelsen i jobb med fem uker. Det sier Tove Kirsti Konradsen, personaltjenesten i Trondheim kommune. Gjennom prosjektet «Gravid – og fortsatt i jobb i Helse-

og velferdstjenesten i Trondheim kommune» som startet i mars 2007, setter de fokus på hvordan den gravide kan unngå sykemelding.

Trondheim kommune ønsker å systematisere oppfølgingen av gravide arbeidstagere, og utarbeider rutiner som legges inn som en

del av HMS systemet. – Vi håper at prosjektet skal føre til at man forebygger og reduserer sykefraværet hos de gravide arbeidstagerne.

I tillegg vil vi øke kunnskap og bevissthet rundt mulighetene for tilrettelegging for arbeidstakere generelt.

En viktig faktor i prosjektet har vært å forankre det hos ledere, som har fått informasjon om gravide og arbeid.

Det gjennomføres også allmøter med de ansatte. Slik kan man skape bevissthet hos kolleger om hva det vil si å ha en gravid kollega.

Individuell oppfølgingsplan

I prosjektet anbefales det at den gravide medarbeider snarest mulig har et møte med lederen sin, sammen skal de da utarbeide en individuell oppfølgingsplan med funksjonsvurdering. I følge planen skal det gjennomføres minst tre samtaler i løpet av svangerskapet. Arbeidsgiver og den gravide medarbeideren vil få veiledning av NAV ansatt / personalkonsulent fra Trondheim Kommune. Lederne blir gjennom dette ekstra oppmerksomme på at det kan være behov for tilrettelegging, endra arbeidsoppgaver eller ekstra kvile i løpet av svangerskapet.

Maylen Nymo er gravid vernepleier på Havsteintunet sone. Hun er bare positiv til prosjektet og har

selv ønsker om å være i jobb så lenge hun kan. Hun er tidlig i svangerskapet og trenger foreløpig å ikke ta spesielle hensyn.

– Å gå på jobb sørger for at jeg holder meg i form. Det er også viktig. Hun har allerede merket at kollegene viser omsorg. – De sier at jeg må ta vare på meg selv og ikke stresse. Hun synes det er en stor fordel å vite at hun kan si fra hvis hun er dønn sliten, og at det er mulig å leie inn ekstra folk hvis det blir behov for det.

Mulige tiltak

Mange opplever at tunge brukere og løft kan bli vanskelig i løpet av svangerskapet. Tilrettelegging her kan være å bruke riktig arbeidsteknikk og forflytningsteknikker. En annen utfordring er også at man ikke bør arbeide mot utagerende brukere. Den gravide kan her få andre arbeidsoppgaver. Det kan også søkes om tilretteleggingstilskudd for å sette inn vikar. Slik kan avdelingen sikre seg at de har en erfaren vikar når vedkommende går ut i permisjon.

Noen gravide er mer slitne og trette enn før, og må derfor kvile mer. Dette er det viktig at alle vet om, slik at den gravide kan tillate seg pauser når de trenger det og ikke la samvittigheten avgjøre det. Det finnes allerede mange hjelpemidler i bruk, bevisstgjøring om bruken av de er også viktig.

Ikke først og fremst sykemelding

Det er det gravide sykefraværet som gjør at kvinner mellom 21–39 år har høyere fravær enn menn. Det er i mange tilfeller et fravær som ikke er nødvendig. Både Trondheim kommune og NAV prioriterer dette høyt og har satt av ressurser. – Så langt har vi blitt møtt med en positiv holdning, og noe sunn skepsis. Men dette er også forebyggende arbeid i praksis.

Vi ønsker at vår måte å tenke «gravid politikk» på skal gjelde for alle lederne. Og vi ønsker å få

legene til ikke å tenke sykemelding først og fremst, men funksjonsdyktighet og muligheter for tilrettelegging, sier Konradsen. Prosjektet har hatt møte med 90 fastleger i kommunen og bla orientert om prosjektet. En annen målsetning i prosjektet er å kartlegge årsaken til at mange gravide blir sykmeldt så tidlig i svangerskapet. Her skal ergoterapistudentene ved Høgskolen i Sør-Trøndelag gjøre et prosjekt etter jul. De skal blant annet arrangere temadag hvor hensikten vil være erfaringsutveksling.

– Målet er at oppfølging av gravide skal bli en naturlig del av personalpolitikken i kommunen, sier Tove Konradsen, fra personaltjenesten i Trondheim kommune.

Gode tilbakemeldinger

Den første evalueringen av prosjektet så langt er nå gjennomført med lederne i de berørte enhetene i Trondheim. En sentral brikke er dataverktøyet GAT turnus, som

bidrar til at man får et verktøy i oppfølgingsarbeidet. Oversikt over gravide, oppfølgingssamtaler og tilretteleggingstiltak skal utarbeides og legges inn i programmet.

Erfaringene herfra vil bli tatt med videre når prosjektet utvides til å gjelde en ny bydel i Trondheim.

Her kommer et knippe synspunkter fra evalueringen.

- fint at oppfølgingen av gravide er satt i system, og at man har fokus på at også gravide skal ha oppfølging
- lederne føler seg styrket i forhold til å gjennomføre samtaler
- det er forskjellig hvilken type tilrettelegging hver enkelt trenger
- det er fint at noen utenfra er involvert i samtalene
- det oppleves positivt at man har

informasjonsmøter om prosjektet til alle ansatte; får reflektert rundt dette med tilrettelegging og hvordan dette påvirker arbeidsmiljøet

- de gravide opplever i hovedsak prosjektet positivt i forhold til å bli sett av sin leder og at temaet sette på dagsorden
- legene bør kobles på i dialogen om tilrettelegging/oppfølging på et tidlig tidspunkt

Utfordringer

- Vær bevisst på måten man introduserer oppfølgingsplanen på i samtalene

- Når man har flere gravide på en gang blir det vanskeligere å legge til rette; går ut over de som er friske
- Vi må være oppmerksomme på at vi ikke sykeliggjør de ansatte når de ikke er sykmeldte, og ikke har behov for tilrettelegging.
- Mange opplever at de gravide får fritak av vakter på helg og kveld; en utfordring i forhold til resten av personalet. Bli flinkere til å bruke tilretteleggingstilskuddet til å sette inn vikar sammen med den gravide på helg/kveld for å avlaste i de tyngste oppgavene

FAKTA OM PROSJEKTET

- Gravid – og fortsatt i jobb i helse og velferdstjenesten startet i mars 2007. Prosjektet er forankret hos kommunens øverste administrative ledelse og prosjektledelsen ligger i fagstab.
- Hensikten er å forsøke å få gravide medarbeidere å jobbe fem uker lengre før de sykemeldes.
- Trondheim kommunen har 19 helse og velferdsenter, 4 helsehus og 11 enheter for tjenester i hjemmet (ca 200 gravide årlig). Så langt er det gjennomført 19 samtaler med gravide ansatte og deres leder i Midtbyen bydel. Prosjektet utvides nå til å gjelde Heimdal bydel.

Telefon NAV NDU: 21 07 10 00
Internett www.idebanken.org
E-post post@idebanken.org

Besøksadresse
NAV NDU
Sannerget 2, Oslo

Postadresse
NAV Idébanken – inkluderende arbeidsliv
Postboks 5200 Nydalen, 0426 Oslo

idébanken
– inkluderende arbeidsliv